

## Sprogindsatsen i Københavns Kommune – Forskningsoversigt

### *Center for Børnesprog ved professor Dorte Bleses*

Center for Børnesprog er et flerfagligt center ved Institut for Sprog og Kommunikation, Syddansk Universitet. Centret udgør Danmarks eneste samlede forsknings- og udviklingsmiljø inden for danske børns tidlige sprogtilegnelse. Center for Børnesprog stod bl.a. bag det forskningsreview som blev udarbejdet i forbindelse med Sprogpakken (Et nationalt efteruddannelsesprogram for pædagoger om børns sprog) Selv om efteruddannelsesprogrammet officielt er afsluttet, anvendes det systematiske forskningsreview stadig på professionshøjskoler som udgangspunkt for undervisning i børns sprogudvikling.

Bleses, D. m. fl.(2009): *Når børn lærer sprog – Dansk sprogtilegnelsesforskning i et internationalt perspektiv*, Center for Børnesprog.

### *Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning*

Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning skaber overblik over den aktuelt bedste viden om god uddannelsespraksis. Marts 2014 udgav Dansk Clearinghouse en kortlægning af skandinavisk dagtilbudsforskning for 0-6 års området.

Kløveager Nielsen, T. m.fl. (2014): *Forskningskortlægning og forskervurdering af skandinavisk forskning i året 2012 i institutioner for de 0-6-årige*, Dansk Clearinghouse.

### *Michael Tomasello*

Den kognitive udviklingspsykolog Michael Tomasello, er førende inden for den sprogpædagogiske retning interaktionisme – som bygger på forestillingen om at sproglig og kognitiv udvikling drives frem og motiveres af interaktion mellem mennesker. Tomasello betoner betydningen af at anvende evidensbaseret forskning som basis for sprogforståelsen, fordi det trækker forskningsviden ind i praksis. Kernen i Tomasellos tænkning er, at der ikke er vandtætte skotter mellem sprogets form og funktion, mellem formelle regler for sætningsopbygning og sætningens betydning.

Tomasello, M. i: Vejlskov, H. (2009): *Sprogbrug og sprogtilegnelse hos børn*, Specialpædagogisk forlag.

### *Helle Pia Laursen*

Helle Pia Laursen (cand.pæd.,ph.d.) er lektor ved Aarhus universitet. Institut for Uddannelse og Pædagogik (DPU), hvor hun forsker i sprog og literacy i relation til sproglig diversitet (dansk som andetsprog) i forskellige pædagogiske kontekster. Fra 2008 har hun været forskningsleder for projektet *Tegn på Sprog*, som bl.a. København deltager i.

Laursen, H.P. og Holm, L. (2010): *Dansk som andetsprog*, Daneklærerforeningen

Laursen, H.P. m. fl. (2009): *En bog om sprog – i daginstitutioner*, Danmarks Pædagogiske Universitetsforlag.

Laursen, H.P (2013): *Literacy og sproglig diversitet*, Aarhus Universitetsforlagt.

### **Erklæring fra konsensuskonference om fysisk aktivitet og læring**

Forskere fra Danmark og Sverige har diskuteret forholdet mellem fysisk aktivitet og læring på en konsensuskonference oktober 2011. Konklusionen var bl.a. at fysisk aktivitet forbedrer kognition. Det er sandsynliggjort i forhold til problemløsning, logisk tænkning, rumopfattelse, sproglige færdigheder, arbejds hukommelse, selvopfattelse og opmærksomhed.

Rapport: <http://www.emu.dk/modul/fysisk-aktivitet-og-1%C3%A6ring-en-konsensuskonference>

### **Bente Eriksen Hagtvet**

Bente Eriksen Hagtvet (Professor ved Institutt for Specialpedagogikk, Oslo Universitet) forsker bl.a. i skriftsprogsstimulering af børnehavebørn. Hagtvet argumenterer for, at det er vigtigt at introducerer børnehavebørn for skriftsproget, da det har stor betydning for der forudsætninger for senere at lære at læse og skrive. Skriftsprogsstimulering i børnehaven kan eksempelvis ske via dialogisk læsning.

Hagtvet, B.E. (2004): *Sprogstimulering - tale og skrift i førskolealderen*, Alinea.

### **Ulrika Nettelbladt**

Ulrika Nettelbladt (Professor indenfor børns sprogudvikling og sproglige udfordringer) på Lunds Universitet) argumenterer for at sprogets dimensioner (form, indhold og funktion) skal ses i en sammenhæng, da de er indbyrdes afhængige.

Nettelbladt, U. og Salameh, E (2007): *Språkutveckling och spåkstörning hos barn Del I- Fonologi, grammatik, lexikon*. Studentlitteratur.

Nettelbladt, U. og Salameh, E (2012).: *Språkutveckling och spåkstörning hos barn Del 2-Pragmatik – teorier, utveckling och svårigheter*. Studentlitteratur.

### **Erika Hoff**

Erika Hoff (Ph.D Florida Atlantic University) har forsket i samtals betydning for børns sproglige udvikling. Hun argumenterer for at omfanget af sproglige input og kvaliteten af sproglige input har stor betydning for børnenes sproglige udvikling.

Hoff, E. (2013): *Language Development*, Wadsworth.

### **Laura Justice**

Laura Justice (EHE Distinguished professor, Ohio State University), har forsket i hvordan forskellige samtaleteknikker, kan understøtte børns sproglige udvikling.

Justice, L. m.fl. (2013): *Language Development from Theory to Practice*. Pearson.

### *Margaret Carr*

Den newzealandske forsker Margaret Carr (Professor ved Waikato University, New Zealand) har stået i spidsen for at udvikle det teoretiske og metodiske grundlag for læringshistorier. Metoden fokuserer på læring som noget, der sker mellem barnet og omgivelserne. Fokus ligger dermed ikke alene på barnet, men også på de sammenhænge og relationer som barnet er en del af.

Philipsen, M. (2006): *Læringshistorier og pædagogisk praksis*, Hans Reitzel Forlag.